

VIRILISATIE BIJ KINDEREN WAARVAN DE VADER EEN LOKAAL TESTOSTERONPREPARAAT GEBRUIKTE

Testosteron kan langs transdermale weg gebruikt worden ter behandeling van mannelijk hypogonadisme ten gevolge van tekort aan testosteron. In België is testosteron voor transdermale toediening beschikbaar onder de benaming Androgel® (1% testosteron). Er circuleren ook niet-geregistreerde preparaten, die soms sterker geconcentreerd zijn, en die, zonder bewijs van doeltreffendheid, worden voorgesteld voor allerlei doeleinden: tegen veroudering, ter verbetering van sportprestaties of van de libido...

Het Belgisch Centrum voor Geneesmiddelenbewaking ontving recent drie rapporten van virilisatie bij jonge kinderen (2 meisjes en één jongen, leeftijd tussen 19 en 30 maand) wiens vader gedurende meerdere jaren een liposomale gel op basis van testosteron aan 10% (1 à 2 g p.d.) had gebruikt. De belangrijkste symptomen bij de kinderen waren: verschijnen van schaamhaar, versnelde lengtegroei, verhoogde botleeftijd, en hypertrofie van de clitoris of toename van de penislengte. Bij de drie kinderen waren de testosteronspiegels duidelijk verhoogd. Bij twee kinderen normaliseerden de spiegels progressief nadat de vader gestopt was met de gel; bij het derde kind is de evolutie niet bekend.

Het meest waarschijnlijke mechanisme voor deze ongewenste effecten is passieve overdracht door huid-huidcontact. In de literatuur zijn enkele gevallen van virilisatie beschreven door blootstelling aan testosteron via huid-huidcontact.

In de bijsluiter van Androgel® wordt gewaarschuwd voor de mogelijkheid van overdracht van testosteron via huid-huidcontact, en worden een aantal voorzorgsmaatregelen gegeven om overdracht van testosteron naar andere personen te vermijden:

- de handen wassen met water en zeep na aanbrengen van de gel;
- wanneer de gel is opgedroogd, de zone waar de gel is aangebracht, bedekken met een kledingstuk;
- een douche nemen vóór elke situatie waarbij een huid-huidcontact kan verwacht worden.

In geval van huid-huidcontact met risico van overdracht van testosteron, en zeker wanneer het een kind of een zwangere vrouw betreft, moeten de betreffende huidzones zo snel mogelijk gewassen worden met water en zeep. Het is belangrijk personen die dergelijke gels gebruiken op de hoogte te brengen van deze waarschuwingen.

Gebruik van niet-geregistreerde preparaten, die b.v. te koop worden aangeboden op het internet, moeten afgeraden worden; deze preparaten bevatten daarenboven vaak geen bijsluiter.